

Dagspressen

NATIONEN
 REDAKSJON og EKSPEDISJON
 Arbeidergaten 4, Oslo.
 Telefoner:
 REDAKSJONEN:
 12 120 Redaktøren
 11 752 Redaksjonssekretærene og
 landbruksavdelingen.
 REDAKSJONEN DAG og NATT
 11 522 For alle meldinger.
 FORRETNINGS-AVDELINGEN:
 11 048 Ekspedisjon. Annonser og
 17 461 /abonnement.
 13 470 Disponenten.
 10 782 Annonseavdeling, kasse- og
 bokholderi.
 17 461 Setteri.
 Redaksjonen overtar intet ansvar for
 innsendt manuskript. Inserter som
 ikke benyttes bli tilintetgjort. Innsend-
 ere bør derfor sørge for aa ha en
 avskrift av sine artikler.

som kongen finner aa kunne god-
 ta som fullstendig teologisk pre-
 stautdannelse, kan, naar særlige
 grunner taler for det, utnevnes
 til geistlig embede uten hinder av
 de gjeldende lovbestemmelser om
 nødvendigheten av aa ha teolo-
 gisk embedseksamen ved Univer-
 sitetet eller Menighetsfakultetet
 og avgangseksamen ved Univer-
 sitetets eller Menighetsfakultetets
 praktisk-teologisk seminar.

Kongen fastsetter nærmere
 regler om de almindelige betin-
 gelser for at misjonsprester og
 norsk-amerikanske prester som
 omhandlet i første ledd skal kun-
 ne melde sig som ansøkere til
 geistlige embeder.

Soknad fra prest, som da er
 ansatt i Det Norske Misjonsfel-
 leskap eller i norsk-amerikansk
 kirkesamfund maa være billiget
 henholdsvis av Misjonsfellesskaps
 styre eller av vedkommende kir-
 kesamfunds styre.

Hovedstaden

50 AAR fylder idag den kjente for-
 retningsmann direktør J. J. Beer,
 der som bekjent er skaperen av det
 norske C. Tennant & Sons.

ORATORIUM I VAAR FRELSERS KIRKE.

Arild Sandvold.

Under ledelse av Arild Sandvold vil
 landskoret i Norges kristelige ung-
 domsforbund imorgen opføre organist
 Johan Evjes oratorium «Kristi Him-
 melfart» i Vaar Frelsers kirke.

Foruten landskoret kommer Filhar-
 monisk selskaps orkester til aa med-
 virke og av solister har man sikret sig
 Ingeborg Sandvik, Hulda Rasmus-
 sen, Erling Krogh og John Neergaard.
 Videre deltar Oslo domkors sopran-
 gruppe, som vil synge en koral som
 er innlagt i en dobbeltfuge. Rolf
 Karlsen vil sitte ved orgel.

Opførelsen tegner til aa bli en
 musikalsk begivenhet av rang.

I CONTINENTAL er det hver af-
 ten under National-X-pressen kunst-
 nerisk underholdning. I aften, tirs-
 dag, er det saaledes opptreden av Lalla
 Carlsen og Per Kvist.

ARBEIDSMARKEDET. Ved Oslo
 arbeidskontor var der ved ukens slutt
 ialt innmeldt 15 320 personer som ikke
 var skaffet arbeide. Tilsvarende uke
 i 1932 var tallet 13 428 og i forrige
 uke 15 328.

Arbeidsavdelingen hadde 6307 ar-
 beidssøkende, hvorav 89 fikk arbeide.
 Ved de øvrige avdelingen var de til-
 svarende tall følgende: Haandverk-
 og industriavdelingen 3667 og 28, Den
 merkantile avdeling 1918 og 50, Land-
 bruksavdelingen 251 og 38, Hyrekon-
 toret 1035 og 24, hvorav 21 forhyrin-
 ger, Industriavdelingen for kvinner
 923 og 19, Hushjelp-, hotell- og res-
 taurantavdelingen 452 og 78, Vask-
 og rengjøringsavdelingen 265 og 90,
 Sykepleieformidlingskontoret 158 og
 103 og Ungdomsformidlingsavdelin-
 gen 934 og 71.

**UNIVERSITETETS MYNTKABI-
 NEIT** hadde i torsdag eftermiddag be-
 søk av det svenske kronprinspar og
 kronprinsesse Märtha. De kongelige
 gjester besaa med stor interesse mynt-
 kabinetets utstilling av mynter, med-
 aljer, ordensdekorasjoner samt
 Fridtjof Næsens og Roald Amund-
 sens medaljesamlinger. Kronprins Gu-
 staf Adolf gjennomgikk først montre-
 ne for de klassiske mynter, særlig
 vakte de tallrike greske mynter i sam-
 lingen hans interesse. Sin interesse for
 Helles har kronprinsen vist ikke

minst derved at han som aktiv arke-
 olog deltok i professor Axel Perssons
 velkjente utgravninger i Dendra. Og-
 saa ellers fant den svenske kronprins
 adskillig av interesse, saaledes i de
 norske og de skandinaviske myntseri-
 er, blandt renessansemedaljene etc.

OLYMPIA-FÖREDRAG. Onsdag
 den 1. februar holder lektor Endresen
 i Idrettens hus foredrag med lysbille-
 der om Los Angeles-olympiaden.
 Foredraget holdes først kl. 6 —
 med adgang bare for skolebarn og
 gjentas kl. 8 for voksne.

I venstres nye programforslag
 staar det: «I pakt med sin fortid og
 i troskap mot sitt nasjonale og demo-
 kratiske grunnsyn vil venstre fort-
 sette sitt byggende arbeide for lan-
 dets vel».

Er dette aa oppfatte som en trusel?

Jødisk teater.

Den avdeling som fengslet ster-
 kest ved Sonia Alomis og Alex-
 ander Asros opptreden paa «Søi-
 len» igaar, var den annen med
 Alexander Asro i «Den gale kaba-
 list» av J. L. Perez. Ganske visst
 var det her vanskeligst aa forstaa
 teksten, men spillet eide saa me-
 gen fantasi og klarhet og styrke
 at man aldri var i tvil om hvad
 skuespilleren mente og vilde med
 sitt spill. Det var en realistisk,
 detaljrik fremstilling, men fast-
 holdt og avklart og løftet gjen-
 nem bevegelse, gjennom rytme,
 ikke minst var hederdernes spill
 uttrykksfullt. Det var inderlighet
 og aand over dette spill som
 fengslet og interesserte sterkt.

I den første avdelingen fremsa
 Sonia Alomis en dramatisk le-
 gende av Perez, «De tre gaver». Hun
 gjorde det malende og med
 sterkt foredrag og megen følelse.
 Hennes deklamasjon var saa tydel-
 lig og klar at man trodde man
 forstod hvert ord. Det var me-
 get virkningsfullt, men jeg tror
 skuespillerinnen hadde en stor
 fordel i det at det var første gang
 vi saa og hørte henne.

Til slutt spilte de to kunstnere
 sammen en almindelig og lang-
 trukken landsbyidyl av Perez
 Hirschbain, og de spilte den rik-
 tig ordinært og kjedsommelig, det
 virket ogsaa som var det altfor
 ofte gjentatt; særlig var hun uten
 ungdom og charme og alt for fiks
 og med knis og teaternaturlighet.

Kristian Elster.

Realbanken.

Aarsregnskapet forelaa til be-
 handling i representantskapsmøte
 igaar. Bruttoinntekten viser en
 liten stigning fra foregaende aar,
 nemlig kr. 1,217,521.18 mot kr.
 1,205,381.52 i 1931. Mens admi-
 nistrasjonsomkostningen er om-
 trent uforandret, er skattene no-
 get øket. Efterat det er betalt
 6 pct. renter av den ansvarlige
 laanebeviskapital kr. 5,000,000
 med kr. 300,000, utgjør det dispo-
 nible aarsoverskudd kr. 416,247.83.
 Av overskuddet besluttedes ut-
 delt uforandret 5 pct. utbytte til
 aksjonærene med kr. 250,000,
 mens resten, fraregnet en mindre
 overførsel til neste aar — anvendes
 til avskrivninger og overfør-
 sel til reservefondet. Innskudd
 fra almenheten og andre banker
 er omtrent som ifjor og utgjør
 tilsammen kr. 15,382,299.02

Utenriksministeren hjemme igjen.

Utenriksminister Braaerland kom
 igaar aftes tilbake fra Genf.

Den nye ungdomshjelp treder i virksomhet.

«Arbeids-fylkingen» begynner sin lands-
 innsamlingen 15. februar.

«Arbeids-fylkingen» blir nav-
 net paa den aksjon som skal sam-
 le private bidrag til beskjefte-
 liggende ungdom. Som be-
 kjent er statsraad Vik hovedkom-
 itéens formann. Innsamlingen,
 som skal vare i to maaneder, tar
 sin begynnelse antagelig den 15.
 februar, altsaa om vel 14 dager.
 Det utgaar i disse dager gjennom
 fylkesmennene en opfordring til
 alle landets ordførere om aa ned-
 sette lokale komitéer til støtte
 for «Arbeids-fylkingen».

Det heter i opfordringen bl. a.:
 «I komitéen bør bl. a. sitte: 1
 representant for pressen, en re-
 presentant for lokale organisasjo-
 ner (f. eks. kjent forretnings-
 mann eller industriell), en kvinne
 øvet i organisasjon, en represen-
 tant for den stedlige arbeidsøp-
 hetskomité (hvor saadan finnes).
 Den kommunale komité kan

fordele opgaver til underkomitéer
 som følger:

A. Propaganda-avdeling. Skal
 formidle stoff og eventuelt selv
 skaffe materiale til den lokale
 presse, videre sørge for utdeling
 av brosjyrer, ophengning av pla-
 kater, arrangement av møter med
 foredrag og i det hele ta haand
 om alt propaganda-arbeide.

B. Innsamlingsavdelingen. Skal
 organisere innsamlingen i komm-
 unen, gi veiledning om den beste
 ordning, agitere overfor forenin-
 ger, organisasjoner, chefer o. s. v.,
 paase at hver især blir med og
 yder sitt.

C. Arbeidssøhetsavdelingen.
 Efter nærmere anmodning fra ho-
 vedkomitéen skal denne bestem-
 me hvilke av kommunens unge
 arbeidsledige som fortrinnsvis skal
 komme i betraktning.»

Mytteriet paa Akershus var planlagt. Saken for lagmannsrett.

Oslo lagmannsrett begynte igaar
 behandlingen av saken vedkommende
 mytteriet paa Akershus den 22. no-
 vember. Retten administreres av lag-
 mann Rolfsen med dommer
 Hohle og overrettsdommer Ubb-
 erud som meddommere. Paatalemy-
 nigheten er representert ved statsad-
 vokatt Aasgaard og forsvarer er
 overrettsadvokat Gulbrand Berg-
 sjø. Det er fire tiltalte fanger, nem-
 lig Fredrik Mauritz Myhre, Thorolf
 Kristensen, Gunnar Olsen og Steffen
 Olafsen.

Tiltalen omfatter ildpaasettelse
 vold og hærværk. Behandlingen av sa-
 ken ventes aa ville ta 4 dager.

De tiltalte blev ført inn i rettsalen
 under bevokning av 8 konstabler.

Første tiltalte Myhre, som sitter og
 avsoner en straff paa 8 aar for drap,
 erkjente sig skyldig i hærværk, med-
 virkning til vold, men ikke skyldig i
 ildpaasettelse. De øvrige tiltalte var
 omtrent av samme opfatning, alle
 nektet de sig skyldig i ildpaasettelse
 og enkelte nektet sig ogsaa skyldig
 i vold, den sistnevnte er bare tiltalt
 for hærværk.

Statsadvokat Aasgaard fikk saa
 ordet:

— Første post i tiltalen mot de 3
 første tiltalte gaar ut paa ildpaaset-
 telse av malerverkstedet paa fengs-
 let, vold og hærværk, for den siste
 gjelder tiltalen bare hærværk.

Statsadvokaten gav saa retten en
 orientering av forholdene ved Akers-
 hus ved aa benytte den store modell
 av fengslet som var opstillet i retten.

— Den verste og største innvendig-
 som er rettet mot fengslet er felles-
 skapet, fangene har alt for stor an-
 ledning til aa snakke sammen i luf-
 tegaard, i arbeidsrum og i de felles
 sovesaler.

Forspillet til de ondartede optøier
 begynner den 20. august ifjor da til-
 talte nr. 1 Myhre, gikk i tøfler isteden
 for i sko og hentet maten. Han blev
 tilsmakket for dette, men satte sig til
 motværge og det blev braak. Flere
 fanger sluttet sig til ham og fikk
 derfor disiplinærstraffe. Saken utvik-
 let sig nu raskt videre, fengslets
 raad beslutet at 10 av fangene som
 var med paa braaket 20. august skulde
 anbringes i enkeltceller i en ma-
 ned, uten at det gikk i fradrag av
 straffen. Denne beslutning blev truffet
 13. november. Myhre forteller, at
 da fangene fikk rede paa dette den
 22. november

planla de aa lage optøier.

Fangene brøt igjennem en utgangsdør
 kimet voldsomt paa klokken i smie-
 verkstedet, hvor vokteren aapnet og
 blev slaatt ned. Saa forsynste de sig
 med glødende kull i smien og løp med
 disse op i malerverkstedet og satte
 ild paa. Branden og spetaklene utvik-
 let sig nu hurtig. I sadelmakerverk-
 stedet blev fangevakter Nilsen over-
 sel og senere blev fengselsbetjentene
 Løvaas og Valbye overfalt. Bevistene
 mot fangene vil bli ført av andre fan-
 ger og av fengselsbetjentningen.

Tiltalte nr. 1 Myhre forklarte at
 fangene hadde full rede paa en ar-
 tikkell i en avis hvor ekspedisjons-
 chef Gløersen uttalte, at det ikke var riktig
 av fengselsraadet aa jlegge fangene
 saa lange disiplinærstraffe. Det maatte
 avgjøres av en rett. Dette diskuterte
 fangene og da man saa at 6 av
 fangene blev hentet for aa avsonere

straffen hørte tiltalte at fangene fant
 at dette var uriktig og at man maatte
 gjøre noget. Fangene hadde ogsaa
 lest en artikkel i «Dagbladet» av pro-
 fessor Castberg, som mente at disiplin-
 ærstraffer paa en maaned gitt av et
 raad var ulovlig. Fangene fant saa
 at der maatte gjøres noget mot de
 ulovlige straffe. Dette var den almin-
 delige mening blandt alle de 230 fan-
 ger og man besluttet aa gaa igang
 klokken kvarter over 5. den 22. novem-
 ber.

Paa lagmannens spørsmål om det
 var nogen bestemt anstifter eller le-
 der av aksjonen svarer tiltalte nei.

Tiltalte nr. 2 Thorolf Kristensen
 forklarte at det var sikringsfangene
 som var ledere av optøiene. Man
 maatte «sympatisere» med dem —
 ellers risikerte man en kniv i ryggen
 baade paa Akershus og efterpaa. Tilt-
 talte hadde funnet det bedre aa være
 med paa optøiene enn aa risikere livet.

Tiltalte nr. 3 Gunnar Erling Olsen
 forklarte at det var bestemte perso-
 ner som var kommet med forslaget om
 optøiene 22. november, men han viste
 ikke hvem. Slikt fikk man aldri vite
 paa Akershus. Man har aldri greiet
 aa gripe hovedmennene paa Akershus.

Tiltalte nr. 4 Steffen Olafsen nek-
 tet for aa ha været med paa nogen
 planleggelse av optøiene og han nek-
 tet ogsaa aa ha knust vinduer, hvil-
 ket han er tiltalt for.

Til slutt blir de fire fangers straf-
 feregister lest op. Det viser sig at
 Myhre er en farlig rans- og draps-
 mann som stakk ned en mann bare
 fordi han ikke fikk cigarettene da han
 «bommet ham». Kristensen er tyv
 med mange straffer bak sig, han har
 gått inn og ut av Akershus, — ialt
 har han hatt tolv straffer.

Olsen har været tyv i 13 aar, ofte
 har han gjort dristige innbrudd paa
 de forskjelligste steder i landet. Han
 har aatte dommer og har sammenlagt
 tilbragt flere aar i fengslet.

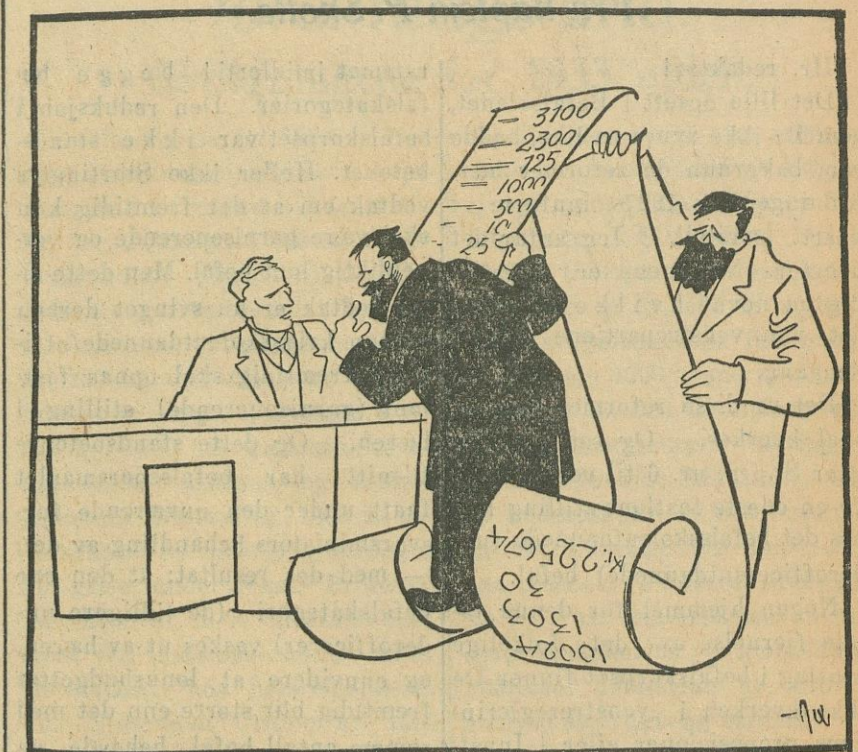
Olafsen er ogsaa tyv, han er straf-
 fet ni ganger.

Vidnene.

Som første vidne avhørtes fengsels-
 direktør Haakon Skattum, som
 forklarte at imtil august hadde fan-
 genes forhold været bra. Direktøren
 hadde tatt ferie i august og inspek-
 tør Saastad var da chef. Da direktøren
 var kommet tilbake hadde han
 straks merket at det var uro fordi en
 fange, Thlesen, var satt i «Kummen».
 Det blev demonstrasjoner og politi
 blev tilkalt og det hele endte med at
 Thlesen blev overført til Bods-fengs-
 let.

Fange nr. 94 fra Akershus lands-
 fengsel var første vidne efter direktør
 Skattum. Han forklarte at han
 den 22. november arbeidet i smien da
 han om eftermiddagen fikk høre om
 spektakler paa malerverkstedet. En
 stund efter kom tiltalte Gunnar Olsen
 ned i smien og ropte «kutt reimene
 og bli med gutter». Myhre, Kristensen,
 Gunnar Olsen og en til kom straks ef-
 ter og løp bort til essen, tog glø-
 r paa en spade og sprang paa dør.
 Hvem som bar glørene ut, kunde ikke
 vidnet si. Nogen minutter efter saa
 tiltalte luen slaa ut. Vidnet saa og-
 saa at de tre tiltalte gikk ut i gaar-
 den og kastet inn ruter. Paa spør-
 maal om hvem han trodde var ophavs-
 mannen til ildpaasettelsen, svarte
 vidnet at Gunnar Olsen hadde arbeidet

Av „Nationen“ om 100 aar.

Tirsdag, ten 31. januar 2033.

Kriksaamkaastninger.

Teputasjoner fra Rissa aak Statspykt kaammuner har hatt faaetrete
 faar finansministeren aak ansøkt aam statspytkat til teknikk a saksaa-
 kaastningene i anletnink tvisten aam te 30 kr.

Influenzaepidemien optrer mildt.

Sygdommen vesentlig utbredt
 over Østlandet og i enkelte
 bygder i Nordland.

Norsk telegrambyraa har hen-
 vendt sig til medisinaldirektøren
 og spurt hvordan influenzaepide-
 mien optrer utover landet.

Medisinaldirektøren svarer at
 han for en ukens tid siden hen-
 vendte sig til en rekke offentlige
 læger rundt om i landet, og fikk
 da et meget berolgende svar.
 Igaar mottok han meddelelse fra
 en rekke fylkeslæger og stads-
 fysici gaende ut paa at man
 visstnok har en del influenza,
 særlig paa Østlandet, men den
 forløper mildt uten særlige kompli-
 kasjoner. Dette er tilfellet i
 Østfold, Vestfold og Telemark.
 Her og der har det optraadt lunge-
 betændelse i forbindelse med
 sykdommen, men ikke ofte. Hist
 og her har man lukket skolene,
 men bare faa steder.

Paa hele Vestlandet fra Eger-
 sund og nordover til det trond-
 heimske er det praktisk talt in-
 gen influenza.
 Medisinaldirektøren opplyser vi-
 dere at det i slutten av forrige
 uke blev holdt et møte i Trond-
 heim for aa drøfte influensaen.
 Paa møtet blev det opplyst at det
 ikke var meldt et eneste tilfelle.
 Fylkeslægene i Nordland med-
 delte paa medisinaldirektørens
 henvendelse at det enkelte steder

maatte sies aa være mindre epi-
 demier, men ogsaa der av god-
 artet natur.

Fra de to nordligste fylker,
 Troms og Finnmark, manglet me-
 disinaldirektøren enn underret-
 ning, men han mente at det ikke
 var grunn til aa tro at det var
 verre der enn ellers i landet.

Enkelte steder paa Østlandet
 har det været kikhoste og mes-
 lingen, og her har influensaen
 været av alvorligere natur blandt
 de angrepne barn.

I det store og hele — sier me-
 disinaldirektøren — kan det sies at
 vi har en influensaepidemi, men
 at den forløper meget mildt.
 Hvorvidt den er kulminert, er det
 ikke mulig aa uttale noget om.

Selvfølgelig kan influensaepide-
 mien utvikle sig sterkere, sier di-
 rektøren til slutt, og av den grunn
 er de offentlige læger paalagt aa
 ha sin oppmerksomhet henvendt
 paa muligheten av at det maa
 skaffes mer sykehusplass enn
 man nu raader over. Likeledes
 er det paalagt aa holde ledige
 sykepleiersker underrettet for det
 tilfelle at det skulde bli bruk for
 dem, men det faar vi haape vi
 slipper, slutter medisinaldirek-
 tøren.

Teatrene idag:
 Nationalteatret kl. 8: «Pygmalion».
 Det norske teatret i Centralteatret kl.
 8: «Knivene». I Bøndernes hus kl.
 8,15: «Brura fraa Torosko». Det nye
 teater kl. 8: «Etienne». Chat Noir
 kl. 8: «Charleys tante». Carl Johan
 teatret kl. 8: «Skjønnhetsinstituttet».

Det norske teatret.

Den unge norske forfatter Gerhard
 Garatun-Tjeldstøes skuespill «Voke-
 not» faar premiere i Bøndernes hus
 torsdag. Det er satt i scene av teater-
 chef Haaland. Hovedrollene spilles av
 Tordis Maurstad, Hjørdis Ring, Nils
 Hald, Helge Essmar, Andreas Bjarke,
 og Ottar Wicklund. Det russiske skue-
 spill «Inga» av Glebow faar premiere
 i Centralteatret i lørdag. Tittelrollen
 spilles av Dagmar Myhrvold. Agnes
 Mowinkel setter stykket i scene.

i smien, men ikke de andre. Det var
 paafallende hvor hurtig den ene av de
 tre fant frem til spaden, saa mørkt
 det var. Vedkommende maatte altsaa
 ha været helt lokalkjent. Noget nær-
 mere bestemt vilde ikke vidnet si om
 hvem som bar glørene.

De tiltalte fastholdt sin forklaring
 og hevdet at vidnet forklarte sig urik-
 tig for aa hevne sig og for aa faa
 nedsatt sin egen straff.
 Vidneførelsen fortsetter i formid-
 dag.

Tofte cellulosefabrikk

Generalforsamling holdtes
 igaar i A.s Tofte cellulosefabrikk
 Regnskapet blev godkjendt og
 styret meddelt decharge for same-
 me. Det blev besluttet utdelt
 7½ pct. utbytte for 1932.

Som medlem av styret gjen-
 valgtes grosserer Wilh. Willum-
 sen.

«Mellem Rissa og Stadsbygd kom-
 muner er det opstaatt en tvist om 30
 kroner som Rissa mener aa ha tilgode
 hos Stadsbygd. Rissa har tatt skritt
 til aa faa beløpet innbetalt. I Stads-
 bygd herredsstyres møte igaarftes
 blev saken drøftet og for aa faa av-
 gjort hvem som har rett til de om-
 stridte beløp blev det vedtatt aa faa
 saken avgjort ad rettslig vei».

Tsja — 30 kroner er naturligvis
 mange penger. Men allikevell!
 Om vi tenker oss at det vil koste
 300 kroner aa innkassere beløpet, saa
 blir jo løynsomheten beskjeden.

Foretrekk norsk industri og
 norsk haandverk. La pengene bli
 i landet.